

Uit de pastorie – week 27 2021

Wat achter ons ligt

Achter ons ligt de zondag waarop de heilige Doop bediend werd. Ook weer zoiets verrassends: we pakten de draad van Exodus weer op, en bleken aan hoofdstuk 13 toe te zijn. De HEERE gaat Zijn volk voor met een wolk- en vuurkolom. Dag en nacht (letterlijk en figuurlijk!) is Hij erbij. Calvijn noemt de wolkkolom zelfs een sacrament, een zichtbaar teken van Zijn belofte. Net als de Doop, een teken dat we dag en nacht bij ons hebben. Maar...die wolk wees wel een omweg. Bracht Israël zelfs aan de oevers van de dood bij de Rode Zee waar geen weg meer te vinden is. Wie zal levend door het water van de dood komen? Maar waar Gods wil is, is een weg. De Doop verkondigt ons dat de HEERE zelfs voorop gaat als wij moeten sterven. Dan zullen we de wolk (dat is Christus Die voor onze zonden stierf) wel moeten volgen... hoe snel trekken we niet ons eigen plan, gaan we onze eigen koers, weten we op aanraden van anderen (welke?) een betere weg, een leukere... Wie de wolk niet volgt, komt om. Gedoopt of niet (1 Kor.10:1). Maar de HEERE leidt ten leven. Zoek en dien Hem, en u zult leven!

Woord en sacrament

De kerk heeft van de Heere Jezus twee sacramenten ontvangen: de heilige Doop en het heilig Avondmaal. Ze betekenen en verzegelen hetzelfde heil, ze zijn ook niet van elkaar los te maken. Maar hebt u er weleens over nagedacht waarom het Avondmaal ná de preek wordt bediend, en de Doop ervóór? Vanuit de reformatie hechten we toch sterk aan volgorde Woord – sacrament? Het sacrament verzegelt het verkondigde Woord. Zonder Woord geen sacrament, leerde Augustinus ons al.

Omdat we alleen na de preek samenzang hebben, kozen we afgelopen zondag voor een bediening van de Doop ná de preek. Dan konden we samen psalm 105:5 en 134:3 zingen. Het lijkt allemaal nieuwigheid, zoals er al zoveel nieuwigheid is. Maar heel veel nieuwigheid is eigenlijk ouderdom. Elburg kent de naam van dr. H.J. Olthuis (1875-1957). We hebben zelfs een straat naar hem vernoemd. Hij was geen dokter, maar gepromoveerd theoloog en predikant. Hij stond als dominee niet in Elburg maar was hier geboren en getogen, en is zijn leven lang in hart en nieren Elburger gebleven. Hij schreef in 1933 het gedenkboek van 700 jaar Elburg. Maar in 1908 promoveerde hij op een proefschrift over 'de doopspraktijk der gereformeerde kerken in Nederland 1568-1816'. Daarin toont hij met de stukken aan dat in de kerken van de Nederlandse reformatie de doop altijd ná de preek werd bediend. Liefst in de middagdienst, als ook de elite van de samenleving in de kerk was ('s morgens gingen die blijkbaar niet). Zo hoort het dus ook: eerst het Woord, dan het sacrament. Waarom de bediening van de Doop naar voren is gehaald, zou ik moeten uitzoeken. Had dat praktische redenen die met voedingstijden te maken heeft? Wel weet ik dat het nu voorkwam (en in Hongarije heb ik het zelfs meegemaakt) dat zodra de Doop bediend was, de hele familie de kerk verliet en de preek niet meer hoorde. Alsof het toen klaar was. Dan maak je Woord en sacrament dus los van elkaar. De bediening van de Doop roept op zijn beurt weer om de verkondiging van het Woord, om uitleg van het teken en zegel. Want uiteindelijk wil de Heilige Geest in onze doop niets meer en niets minder doen dan het Woord van God samenvatten en toepassen. Pleiten op je doop is pleiten op het Woord. Weet u hoe troostvol dat is?

Ten slotte

Voor ons persoonlijk ligt een moeilijke tijd achter ons – en voor ons. We voelen toenemende kwetsbaarheid. Met persoonlijk verdriet wil je niet in het middelpunt staan, maar in de uitoefening van een ambt kun je je niet in een hoekje verschuilen. Ik ben dankbaar voor de steun die de kerkenraad me ook nu zo royaal geeft, en voor de vele blijken van liefde en meeleven in de gemeente. Ik kan niet op elk mailtje of appje reageren, maar weet dat we het bijzonder waarderen.

Laten we onze harten richten op de HEERE. Op Zijn Woord worden we teruggeworpen. In Zijn Woord vinden we vastheid en zekerheid, troost en genade, als we het daar biddend zoeken. De Heere verheerlijkt Zichzelf door ons vertrouwen en overgave aan Hem te geven.

Mijn berichten in deze kerkbode zullen voorlopig korter worden. Bij pastorale zaken is uw wijkouderling of scriba de eerste contactpersoon. Waar mogelijk hoop ik mijn werk in de gemeente te kunnen doen.

Ontvang allen uit de pastorie een hartelijke groet in verbondenheid, mede namens mijn vrouw,
Uw A.J.M.